

Pasniedzējam dr. Aleksandram Vasiļonokam

2020.gada 30.maijā

Gadījumu analīze

Situācija Nr.1

Konteksts	Fakts	Domu gaita / rīcība
Jūs pastaigājaties pa lielveikalu.	Lielveikals.	n/a
Jums priekša iet Māte ar 5 gadīgo zēnu.	5g.v., zēns.	n/a
Pēkšņi bērns saļimst, nobalē un nokrīt bezsamaņā.	Kolaps.	Pirmā neatliekamā palīdzība!
Māte paceļ bērnu, sāk purināt, kliegt un saukt palīgā. Mazais nemostas.	Bezsamaņa.	Sniegt pirmo neatliekamo palīdzību, izsaukt NPMD!

Jūsu darbības?

- * Nereagē?
- * **Sauc palīgā!!**
- * Elpceļi brīvi?

Konteksts	Fakts	Domu gaita / rīcība
Izradās, kā bērns neelpo.	Neelpo.	Uzsākt kardiopulmonāro reanimāciju.
Līdzī Jums nav nekādi medikamenti un automātiskais defibrilators šajā veikalā vēl nav ierīkots.	Nav aprīkojuma, palīgīdzekļu.	

¹ Zvans 113 - infografiks. (n.d.). Retrieved May 30, 2020, from http://www.nmpd.gov.lv/nmpd/kad_saukt_NMP/zvans_113/

Jūsu darbības²?

- * Neelpo?
- * 5 ieelpas
- * Nereagē?
- * 15 krūškurvja kompresijas

Konteksts	Fakts	Domu gaita / rīcība
Pēc 3 min. zēns strauji ieelpo un atver acis.	Atgūst samaņu.	Novietot stabilā sānu guļā.
Ir dezorientēts. Elpo strauji un sēkli. Āda bāla.	Dezorientēts. Tahipnoe. Bālums.	<i>Dezorientēība</i> pēc samaņas zuduma - šoks? <i>Tahipone</i> - kompensators mehānisms kritiskas saslimšanas gadījumā. <i>Bālums</i> - vazokonstrikcija.

Ko Jūs novērtēsiet mazajam pacientam³?

Strukturēta izvērtēšana atbilstoši **ABCDE** principam:

- * **A – elpceļi** – galvas pozicionēšana neinvazīvai elpceļu caurlaidības nodrošināšanai, elpceļu atsūkšana un augstas plūsmas skābekļa pievade
- * **B – O₂ saturācijas**, EF un elpošanas efektivitātes izvērtēšana un, ja nepieciešams, neinvazīvas ventilācijas ar sejas masku–maisu uzsākšana.
- * **C – sirdsdarbības**, rekapilarizācijas laika un asinsspiesiena noteikšana. IV katetra ievietošana. Hipotensijas korekcija (< 70 + 2 x vec. gados)
- * **D – primārs CNS izvērtējums** – krampji, acu zīlītes un to reakcija uz gaismu,
- * glikometrija. Pretkrampju līdzekļu (benzodiazepīnu) ievade un hipoglikēmijas korekcija!
- * **E – ekspozīcija** – temperatūras izvērtējums, izsitumi

Kas varēja būt par iemeslu šādai epizodei⁴?

- * Disociatīvais šoks (atrioventrikulāra disociācija⁵)
- * Anafilakse

Ko Jūs rekomendēsiet bērna mātei?

- * Tūlītēji (5-10 min.): Padziļināta *neiroloģiskā* izmeklēšana.
- * Tūlītēji (10 min.) (stacionārā): *Laboratoro testu panelis*: Asins gāzes, pilna asins aina (sarkans stobriņš), bioķīmija (glikoze serumā, Na, K, urea, kreatinīns, kalcijs, magnijs, AEL līmenis – balts stobriņš).

² Paplašināta atdzīvināšana pediatrijā: Pirmsslīmnīcas etaps ... (n.d.). Retrieved May 30, 2020, from <https://talakizglitiba.lv/paplasinata-atdzivinasana-pediatrija-pirmsslimnिकास-etaps-pals>

³ A. Vasiļonikos "Terminālie stāvokļi primsslīmnīcas etapā bērniem", 2020 - lekciju materiāli

⁴ Marcdante, K. J., Kliegman, R. M., & Nelson, W. E. (2015). *Nelson essentials of pediatrics*. Philadelphia, PA: Elsevier. 7th edition, pp.131, pp.291

⁵ Elektrokardiogrāfiska neatliekami ārstējamu stāvokļu ... (n.d.). Retrieved May 30, 2020, from <https://talakizglitiba.lv/elektrokardiografiska-neatliekami-arstejamu-stavoklu-diagnostika>

Situācija Nr.2

Konteksts	Fakts	Domu gaita / rīcība
Jūsu redzes lokā nonāk draugu bērns, kuram 3 dienas ik pēc 4-5 h ceļas febrīla temperatūra.	10 mēn, meitene. 3 dienas ik pa 4-5h febrīla temperatūra (virs 37.5°C)	Infekcija?
Kas grūti kupejas ar medikamentiem.	Grūti kupejas ar medikamentiem.	Organisma reakcija uz infekciju.
Šai 10 mēnešus vecai jaunkundzei nav ne iesnas, ne klepus, ne caurejas, ne vemšanas. Nekā, izņemot t ^o pacēlumus.	Iesnas - nav. Klepus - nav. Caureja - nav. Vemšana - nav.	Izskatās, ka nav pirmāri saistīta ar elpošanas ceļiem un gremošanas traktu.
Nāk zobiņš, bet visi iepriekšējie zobi nākuši bez temperatūras.	Zobu šķilšanās	Diferenciāldiagnostika.
Pie tām smagana nav izteikti iekaisusi.	Smaganu iekaisums - nav.	Diferenciāldiagnostika.

Ko vēl no anamnēzes Jūs vēlētos uzzināt⁶?

- * Pirmā vai atkārtota epizode?
- * Pre- vai postnatāli USG konstatētas iespējamās urīnizvadceļu malformācijas?
- * Vai un cik daudz uzņem šķidrumu?
- * Kā raksturo urināciju - daudzumu, krāsu, kādi simptomi bērnam urinācijas brīdī?
- * Kā raksturo vēdera izeju? (jautājums diferenciāldiagnostikas nolūkiem)

Kādas analīzes Jūs veiktu⁷?

- * Urīna analīze ar teststrēmeli
- * Urīnanalīze - mikroskopija, uzsējums urīntrakta infekcijas (UTI) apstiprināšanai
- * Asinsaina - pilna asins aina, CRO, kreatinīns, urea.

Konteksts	Fakts	Domu gaita / rīcība
Anamnēzē nav nekādi nozīmīgie dati, kas varētu palīdzēt diagnozes noteikšanā.	Anamnēzē nav uzmanību piesaistošu datu.	Veikt analīzes.
Alerģijas un blakuslimības noliedz.	Alerģijas un blakuslimības - noliedz.	Veikt analīzes.
Ēd starp t ^o pacēlumiem labi.	Apetīte - laba.	Tas labi. Gremošanas sistēma strādā.
Diureze adekvāta.	Diurēze - adekvāta.	Urīnizvadsistēma funkcionē. Pārrunāt ar mammu, pēc kā viņa to vērtē.
Mājās visi veseli, kontakts ar infekciju slimībām nav bijis.	Kontakts ar infekcijas slimībām - noliedz.	Veikt analīzes.

⁶ BKUS "Rīcības algoritms bērnu urīntrakta infekciju ārstēšanā", REK-010/01

⁷ BKUS "Rīcības algoritms bērnu urīntrakta infekciju ārstēšanā", REK-010/01

Konteksts	Fakts	Domu gaita / rīcība
Pilna asins ainā Leu – 18; Nelielas, nebūtiskas izmaiņas leukocītarajā formulā, CRO -49. Pārējie radītāji normas robežās.	Asins aina: * Leu - 18 * Izmaiņas leukocītarajā formulā - nelielas * CRO - 49	* Leu - nedaudz paaugstināti. Norma (6.0 – 17.5 x 10 ⁹ /L) * Leukocītārā formula - novirze pa kreisi → infekcija. * CRO - norma < 8 mg/L
Urīnā Leikocīti 200/RL, Er -4-5. tumši dzeltens, mākoņains.	Urīnanalīze: * Leikocīti - 200/RL * Er - 4-5 * Tumši dzeltens * Mākoņains	Normas: * Leikocīti < 25 /μL → iekaisuma procesi urīnceļos vai nierēs! * Er - <17/μL * Krāsa - uzņemtā šķidruma daudzums? * Mākoņains - urīnanalīzes nodošanas kvalitāte..

Diferenciāla diagnostika⁸?

- * Akūta ķirurģiska vēdera dobuma saslimšana - veicama vēdera dobuma izmeklēšana.
- * Mezenģiāls - veicama vēdera sāpju izvērtēšana.
- * Menstruālas sāpes - nav vecumam atbilstoši (paciente ir 10 mēnešus veca)
- * Aizcietējumi - pārrunāt ar māti pacientes vēdera izejas raksturojumu.
- * Funkcionāli gremošanas trakta darbības traucējumi - pēc mātes vārdiem gremošanas funkcija nav traucēta.

Kādi papildus izmeklējumi varētu būt nepieciešami⁹?

- * Radioloģiskie izmeklējumi - malformāciju diagnostikai
- * Ultrasonogrāfija - anatomisko īpatnību diagnostikai
- * Citi izmeklējumi - UTI diferenciāldiagnostikai, ja nepieciešami (piem., mikcijas cistouretrāfija)

Jūsu ieteikumi bērnam vecākiem¹⁰?

- * Nodrošināt bērnam pilnvērtīgu šķidruma uzņemšanu.
- * Antipirētiķi pie hipertermijas un sāpēm - *Paracetamol* p/o, p/r vai i/v 10 – 15 mg/kg ik 4 – 6 stundas. Maksimālā deva: ≤2 g.v.: 60 mg/kg/dnn
- * Ja rodas grūtības ar šķidruma uzņemšanu, tā ir indikācija hospitalizācijai un parenterālai antibiotiku ievadīšanai.
- * Febrīlas infekcijas gadījumā antibiotikas 10 – 14 dienas. Uzsākama empīriski 48 - 72 stundu laikā, maināmam atkarībā no urīna uzņēmuma atbildes rezultātiem - atbilstoši patogēna jutībai.

⁸ BKUS “Rīcības algoritms bērnu urīntrakta infekciju ārstēšanā”, REK-010/01

⁹ White, B. (2011, February 15). *Diagnosis and Treatment of Urinary Tract Infections in Children*. Retrieved May 30, 2020, from <https://www.aafp.org/afp/2011/0215/p409.html>

¹⁰ White, B. (2011, February 15). *Diagnosis and Treatment of Urinary Tract Infections in Children*. Retrieved May 30, 2020, from <https://www.aafp.org/afp/2011/0215/p409.html>